

AZƏRBAYCANDA TURİZMİN BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏRƏ TƏSİRİ

ELŞƏN MİKAYIL OĞLU QASIMLI
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti,
doktorant
Bakı ş., Koroğlu Rəhimov küçəsi 822/23
E-mail: elshen99919@gmail.com

XÜLASƏ

Bu məqalədə 2015–2025-ci illər ərzində turizmin Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin inkişafına təsiri tədqiq olunur. Araşdırmada turizmin yalnız iqtisadi fəaliyyət sahəsi olmadığı, eyni zamanda dövlətin beynəlxalq imicinin formalaşdırılmasında, yumşaq güc imkanlarının genişləndirilməsində, ictimai və iqtisadi diplomatiyanın gücləndirilməsində mühüm rol oynadığı əsaslandırılır. Məqalədə Azərbaycanın turizm siyasətinin əsas istiqamətləri, milli inkişaf strategiyalarında turizmin yeri, viza rejiminin sadələşdirilməsi, nəqliyyat və qonaqpərvərlik infrastrukturunun inkişafı, beynəlxalq meqa-tədbirlərin təşkili və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın genişlənməsi təhlil edilir. Xüsusilə Avropa Oyunları, Formula 1 yarışları, beynəlxalq mədəniyyət və idman tədbirlərinin ölkənin qlobal görünürliyünün artmasına, xarici turist axınının genişlənməsinə və Azərbaycanın müsbət beynəlxalq obrazının güclənməsinə təsiri diqqət mərkəzində saxlanılır. Tədqiqat nəticələri göstərir ki, turizm ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərin möhkəmlənməsinə, mədəni əlaqələrin dərinləşməsinə, investisiya və xidmət ixracı imkanlarının genişlənməsinə əlverişli şərait yaradır. Nəticə etibarilə, turizm strateji və davamlı şəkildə idarə edildikdə Azərbaycanın xarici siyasət prioritetlərinin həyata keçirilməsində, beynəlxalq əməkdaşlıq şəbəkələrinin genişləndirilməsində və ölkənin qlobal rəqabət qabiliyyətinin artırılmasında təsirli vasitələrdən biri kimi çıxış edir.

Açar sözlər: *turizm diplomatiyası, "yumşaq güc", ictimai diplomatiya, iqtisadi diplomatiya, beynəlxalq əlaqələr, Azərbaycan*

GİRİŞ

Ənənəvi iqtisadi rolundan əlavə, turizm müasir beynəlxalq münasibətlərin bir hissəsi kimi əhəmiyyətini artırmışdır. Qlobal qavrayışlara təsir göstərməklə və şəxslərarası əlaqələri təşviq etməklə turizm müasir qlobal sistemdə ictimai diplomatiyanı, "yumşaq güc"ü və mədəniyyətlərarası ünsiyyəti dəstəkləyir. Dövlətlər xaricdəki nüfuzlarını artırmaq üçün qeyri-konfransız yollar axtarıqca turizm imic quru-

culuğu və beynəlxalq iştirak üçün strateji bir silaha çevrilmişdir.

Müstəqillikdən sonrakı dövlət quruculuğu və xarici siyasət məqsədləri turizmin inkişafı ilə sıx əlaqəli olmuşdur. Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqillik qazandıqdan sonra neft gəlirlərindən asılılığını azaltmaq üçün iqtisadiyyatını şaxələndirmək üzərində işləmişdir.

Bu baxımdan, "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" kimi mühüm milli inkişaf proqramları turizmi prioritet qeyri-neft sektoru kimi müəyyən etmişdir. Bu qaydalar turizmin qlobal təsir və diplomatik əlaqələri gücləndirməklə yanaşı, iqtisadi genişlənməni artırmaq potensialını da qəbul edir.

Azərbaycanın turizm sənayesinin inkişafında həlledici mərhələ 2015-2025-ci illər arasında baş verir. Ölkə bu onillikdə turizm infrastrukturunu gücləndirdi, əhəmiyyətli beynəlxalq tədbirlər keçirdi və beynəlxalq əlaqələrin yaxşılaşdırılması və viza liberalaşdırılması kimi dəyişikliklər həyata keçirdi.

Eyni zamanda, Azərbaycan turizm sektorunda həm ikitərəfli tərəfdaşlarla, həm də beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığını artırıb. Bu məqalədə turizmin bu müddət ərzində Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlərindəki rolu araşdırılır və onun beynəlxalq əməkdaşlığı, iqtisadi diplomatiyanı və "yumşaq güc"ün proyeksiyasını dəstəkləyən çoxşaxəli diplomatik vasitə kimi xidmət etdiyi iddia edilir.

Turizmin beynəlxalq əlaqələrə təsiri: nəzəri əsaslar

Turizmin beynəlxalq əlaqələrə təsirinin nəzəri əsasları qloballaşma, beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya, mədəni diplomatiya və "yumşaq güc" konsepsiyaları çərçivəsində izah olunur. Müasir elmi yanaşmalara görə, turizm yalnız iqtisadi fəaliyyət sahəsi deyil, eyni zamanda dövlətlərarası qarşılıqlı əlaqələrin formalaşmasında mühüm sosial-mədəni və siyasi mexanizm kimi çıxış edir. Dövlətlərin strateji inkişaf konsepsiyalarında turizm sektorunun prioritet istiqamətlərdən biri kimi müəyyən edilməsi onun beynəlxalq əməkdaşlıqda rolunu daha da artırır. Azərbaycanda turizmin inkişaf istiqamətləri uzunmüddətli dövlət strategiyalarında öz əksini tapmış və

ölkənin qlobal iqtisadi sistemə inteqrasiyasının mühüm elementlərindən biri kimi qiymətləndirilmişdir [1, s. 12].

Turizmin beynəlxalq əlaqələrə təsiri iqtisadi əməkdaşlıq nəzəriyyəsi ilə də əsaslandırılır. Turizm sektoru ölkələr arasında kapital axını, xidmət ixracını və investisiya əməkdaşlığını stimullaşdırır. Dövlət proqramları və turizmin inkişaf strategiyaları milli iqtisadiyyatın diversifikasiyasına, regionların sosial-iqtisadi inkişafına və beynəlxalq bazarlara çıxış imkanlarının genişlənməsinə şərait yaradır. Azərbaycanda turizm sahəsinin inkişafına dair dövlət proqramlarının qəbul edilməsi bu sahənin beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində rolunun gücləndirilməsinə yönəlmişdir [2, s. 18].

Turizmin beynəlxalq əlaqələrə təsirinin mühüm nəzəri istiqamətlərindən biri də yumşaq güc konsepsiyası ilə bağlıdır. Bu yanaşmaya görə dövlətlər öz mədəniyyətini, tarixini və milli dəyərlərini beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim etməklə siyasi və diplomatik təsir imkanlarını genişləndirirlər. Turizm vasitəsilə ölkənin müsbət imicinin formalaşdırılması beynəlxalq tərəfdaşlıq əlaqələrinin inkişafına, diplomatik münasibətlərin möhkəmlənməsinə və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın genişlənməsinə şərait yaradır [6, s. 45; 9, s. 22].

Eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatların yanaşmalarına görə turizm qlobal əməkdaşlıq platforması kimi çıxış edir və dövlətlər arasında sosial, mədəni və iqtisadi inteqrasiyanı gücləndirir. Turizm siyasətinin beynəlxalq koordinasiyası, mədəni irsin qorunması və dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin tətbiqi ölkələrin beynəlxalq nüfuzunun artmasına səbəb olur. Turizmin inkişafı həmçinin ölkələr arasında qarşılıqlı anlaşmanı gücləndirir, iqtisadi sabitliyi dəstəkləyir və regional əməkdaşlıq mexanizmlərinin formalaşmasına müsbət təsir göstərir [7, s. 88; 8, s. 34].

Azərbaycanda turizmin inkişafı

Azərbaycanın iqtisadi şaxələndirmə proqramı 2010-cu illərin ortalarından bəri turizmi strateji prioritetə çevirib. Rəqabətədavamlılığa, xidmət keyfiyyətinə və beynəlxalq inteqrasiyaya diqqət yetirərək, 2014-2024-cü illər üçün Milli Turizm Strategiyası turizmin inkişafı üçün institusional və siyasət əsaslarını hazırlayıb [2]. Ölkənin turizm potensialı, xüsusən də nəqliyyat və qonaqpərvərlik sahələrində infrastrukturaya dövlət investisiyaları ilə xeyli artıb.

Əhəmiyyətli çoxmillətli otel şəbəkələrinin meydana çıxması, təkmilləşdirilmiş xidmət standartları və beynəlxalq tanınma da daxil olmaqla, otel infrastrukturunun sürətli genişlənməsi [8, s.455]. Hava

əlaqəsi və viza sadələşdirilməsi sahəsindəki irəliləyişlər turizmin genişlənməsinə daha da təkan verib. COVID-19 epidemiyasından əvvəl xarici turistlərin sayı 2019-cu ildə tədricən 3 milyonu keçib və turizmin ÜDM-dəki payı təxminən 5%-ə yüksəlib [4].

Turizm və beynəlxalq əlaqələr

Beynəlxalq münasibətlər nəzəriyyəsi baxımından turizm dövlətlər arasında qarşılıqlı asılılığın formalaşmasına xidmət edən mühüm qeyri-ənənəvi əməkdaşlıq sahələrindən biri hesab olunur. Müasir yanaşmalara görə turizm yalnız iqtisadi fəaliyyət deyil, həm də dövlətlərin siyasi dialoqunun, ictimai diplomatiyanın və humanitar əməkdaşlığın mühüm alətlərindən biridir. Azərbaycanın xarici siyasət strategiyasında turizm sektoru regional əməkdaşlığın genişləndirilməsi və beynəlxalq inteqrasiyanın gücləndirilməsi baxımından mühüm rol oynayır. Dövlət inkişaf konsepsiyalarında turizmin beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin genişlənməsinə töhfə verən sektor kimi qiymətləndirilməsi bu sahənin geosiyasi əhəmiyyətini artırır [1, s. 12].

Beynəlxalq münasibətlər prizmasından baxdıqda, Azərbaycanın ikitərəfli əlaqələrinin inkişafında turizm mühüm vasitə kimi çıxış edir. Xüsusilə Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan, İran və Körfəz ölkələri ilə turizm əməkdaşlığı iqtisadi əlaqələrlə yanaşı, humanitar və mədəni əlaqələrin inkişafına da töhfə verir. Turizm əməkdaşlığı çərçivəsində birgə marketinq proqramları, aviashirkətlər arasında əməkdaşlıq və viza prosedurlarının sadələşdirilməsi dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın formalaşmasına kömək edir. Turizm axınlarının artması xalqlar arasında sosial-mədəni qarşılıqlı təsiri gücləndirir və bu da beynəlxalq münasibətlərdə "xalq diplomatiyası" elementlərini formalaşdırır [7, p. 88; 10, p. 63].

Turizmin beynəlxalq münasibətlər sistemində rolunun artması xüsusilə meqa-tədbirlər diplomatiyası ilə izah olunur. Azərbaycanın Avropa Oyunları və Formula 1 kimi beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi ölkənin beynəlxalq imicinin möhkəmlənməsinə, xarici investisiya marağının artmasına və diplomatik əlaqələrin intensivləşməsinə səbəb olmuşdur. Bu tip tədbirlər dövlətlərin "yumşaq güc" potensialının artırılmasında mühüm vasitə kimi çıxış edir. "Yumşaq güc" nəzəriyyəsinə görə, dövlətlər öz mədəniyyətini, modern inkişaf modelini və təşkilati imkanlarını nümayiş etdirməklə beynəlxalq nüfuzunu artırır [6, p. 45; 9, p. 22].

Çoxtərəfli əməkdaşlıq kontekstində Azərbaycan beynəlxalq turizm və mədəniyyət institutları ilə əməkdaşlıq vasitəsilə qlobal diplomatik mövqelərini

gücləndirmişdir. BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatı ilə əməkdaşlıq turizm statistikasının inkişafı, dayanıqlı turizm siyasətinin formalaşdırılması və turizm idarəetməsində beynəlxalq təcrübənin tətbiqinə şərait yaratmışdır. Eyni zamanda, UNESCO çərçivəsində Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin beynəlxalq səviyyədə tanınması ölkənin mədəni diplomatiya potensialını artırmışdır və bu, beynəlxalq humanitar əməkdaşlığın genişlənməsinə töhfə vermişdir [8, p. 34].

Bununla yanaşı, beynəlxalq münasibətlər baxımından turizmin inkişafına təsir edən risk faktorları da mövcuddur. Geosiyasi gərginliklər, qlobal iqtisadi böhranlar və pandemiya kimi qlobal şoklar turizm sektorunun dayanıqlığını zəiflədə bilər. COVID-19 pandemiyası turizm sektorunun beynəlxalq böhranlara qarşı həssaslığını açıq şəkildə göstərmiş və turizm siyasətində risklərin idarə olunması, iqtisadi diversifikasiya və dayanıqlı inkişaf mexanizmlərinin gücləndirilməsinin vacibliyini ortaya qoymuşdur [14, p. 102].

Cədvəl 1. Turizm və beynəlxalq əlaqələr

Nö	İstiqamət	Beynəlxalq münasibətlər baxımından izah	Azərbaycana təsiri
1	İkitərəfli turizm əməkdaşlığı	Turizm dövlətlər arasında qarşılıqlı asılılığı və humanitar diplomatiyanı gücləndirir	Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan, İran və Kərfəz ölkələri ilə münasibətlərin möhkəmlənməsi
2	Xalq diplomatiyası	Turizm xalqlar arasında sosial-mədəni əlaqələri artırır və qarşılıqlı etimadı gücləndirir	İnsanlararası münasibətlərin inkişafı və sosial inteqrasiya
3	Meqa-tədbir diplomatiyası	Beynəlxalq tədbirlər dövlətin qlobal nüfuzunu və yumşaq gücünü artırır	Avropa Oyunları, Formula 1 vasitəsilə beynəlxalq imicin yüksəlməsi
4	Yumşaq güc və imic siyasəti	Turizm mədəniyyətinin və milli brendin təşviqi vasitəsidir	Azərbaycanın beynəlxalq tanınmasının artması
5	Çoxtərəfli turizm əməkdaşlığı	Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq qlobal inteqrasiyanı gücləndirir	UNWTO və digər qurumlarla əməkdaşlıq
6	Mədəni diplomatiya	Mədəni irsin beynəlxalq tanınması diplomatik mövqeni gücləndirir	UNESCO siyahısına daxil olan irs obyektləri
7	Iqtisadi diplomatiya	Turizm xidmət ixracını və investisiya əməkdaşlığını artırır	Xarici investisiyaların cəlbə və iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
8	Regional əməkdaşlıq	Turizm regionlararası sabitliyi və əməkdaşlığı stimullaşdırır	Cənubi Qafqaz regionunda iqtisadi əlaqələrin güclənməsi
9	Qlobal risklər və çağırışlar	Pandemiya və geosiyasi risklər turizm və diplomatik əlaqələrə təsir edir	COVID-19 dövründə turizm axınlarının azalması

Cədvəldə təqdim olunan istiqamətlərin təhlili göstərir ki, turizm beynəlxalq münasibətlər sistemində çoxşaxəli funksional mexanizm kimi çıxış edir. Müasir beynəlxalq münasibətlər nəzəriyyəsinə əsasən turizm dövlətlər arasında yalnız iqtisadi əməkdaşlığı deyil, həm də siyasi dialoqu, mədəni qarşılıqlı təsiri və humanitar əlaqələri gücləndirən vasitədir. Xüsusilə ikitərəfli turizm əməkdaşlığı dövlətlər arasında qarşılıqlı asılılığın artmasına səbəb olur və bu, beynəlxalq sabitliyin formalaşmasına müsbət təsir göstərir. Azərbaycan nümunəsində qonşu və strateji tərəfdaş ölkələrlə turizm əlaqələrinin

inkişafı regional əməkdaşlığın güclənməsinə xidmət edir [1, s. 12; 7, p. 88].

Cədvəldə əks olunan meqa-tədbir diplomatiyası və "yumşaq güc" istiqamətləri turizmin beynəlxalq imic siyasətində rolunu açıq şəkildə nümayiş etdirir. Beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi ölkənin qlobal informasiya məkanında tanınmasına, diplomatik əlaqələrin genişlənməsinə və investisiya marağının artmasına səbəb olur. "Yumşaq güc" konsepsiyasına uyğun olaraq turizm milli mədəniyyətin və dövlət brendinin beynəlxalq səviyyədə təşviq edilməsinə şərait yaradır və bu, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasına kömək edir [6, p. 45; 9, p. 22].

Çoxtərəfli əməkdaşlıq istiqamətləri, xüsusilə beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr turizmin qlobal inteqrasiya aləti kimi rolunu gücləndirir. Beynəlxalq turizm təşkilatları ilə əməkdaşlıq turizm siyasətinin təkmilləşdirilməsinə, statistik məlumatların keyfiyyətinin artırılmasına və dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin tətbiqinə imkan yaradır. Eyni zamanda mədəni irsin beynəlxalq səviyyədə tanınması ölkənin mədəni diplomatiya imkanlarını genişləndirir və beynəlxalq humanitar əməkdaşlığın inkişafına şərait yaradır [8, p. 34].

NƏTİCƏ

Aparılmış nəzəri və analitik yanaşmalar göstərir ki, turizm Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin inkişafında mühüm strateji rol oynayır. Turizm sektoru iqtisadi əməkdaşlığın genişlənməsinə, mədəni və humanitar münasibətlərin güclənməsinə, eləcə də ölkənin beynəlxalq imicinin formalaşmasına mühüm töhfə verir. Müasir dövrdə turizm yalnız iqtisadi fəaliyyət sahəsi kimi deyil, həm də dövlətlərarası əməkdaşlığın və beynəlxalq dialoqu effektiv vasitələrindən biri kimi çıxış edir.

Azərbaycanın ikitərəfli və çoxtərəfli turizm əməkdaşlığı regional inteqrasiyanın güclənməsinə, xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşmanın artmasına və beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin genişlənməsinə şərait yaradır. Beynəlxalq turizm tədbirlərinin təşkili, mədəni irsin beynəlxalq səviyyədə tanınması və turizm infrastrukturunun inkişafı ölkənin qlobal turizm sistemində mövqeyinin möhkəmlənməsinə kömək edir. Bu proseslər eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasına və ölkənin müasir inkişaf modelinin beynəlxalq səviyyədə təqdim olunmasına imkan yaradır.

Bununla yanaşı, turizm sektorunun inkişafı qlobal iqtisadi və siyasi proseslərdən birbaşa asılıdır. Geosiyasi gərginliklər, qlobal iqtisadi böhranlar və pandemiya kimi qlobal çağırışlar turizm sektorunun dayanıqlığının gücləndirilməsinin vacibliyini göstərir.

rir. Bu baxımdan turizm siyasətində dayanıqlı inkişaf prinsiplərinin tətbiqi, risklərin idarə olunması mexanizmlərinin gücləndirilməsi və turizm məhsullarının diversifikasiyası xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Beləliklə, turizm Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistemində mövqeyinin güclənməsinə, regional və qlobal əməkdaşlığın genişlənməsinə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətlənməsinə xidmət edən mühüm strateji sahələrdən biri kimi qiymətləndirilə bilər. Turizm sektorunun davamlı inkişafı gələcəkdə Azərbaycanın beynəlxalq sistemdə rolunun daha da möhkəmlənməsinə və qlobal inteqrasiya proseslərində fəal iştirakına şərait yaradacaqdır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. *Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış – Azərbaycan Respublikasının İnkişaf Konsepsiyası*. – Bakı: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası, 2012. – 40 s.
2. *Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı (2016–2025-ci illər)*. – Bakı: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir, 2016. – 52 s.
3. *Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi. Azərbaycanda turizm: statistik məcmuə*. – Bakı: DSK, 2023. – 214 s.
4. *Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyi. Turizmin inkişafına dair illik hesabat*. – Bakı: Dövlət Turizm Agentliyi, 2022. – 148 s.
5. Hall, C. M. *Tourism and International Relations // Journal of Tourism Studies*. – 2018. – Vol. 29, № 2. – p. 112–128.
6. Nye, J. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. – New York: Public Affairs, 2004. – 191 p.
7. OECD. *Tourism Policy and International Cooperation*. – Paris: OECD Publishing, 2019. – 212 p.
8. UNESCO. *Cultural Heritage and Sustainable Tourism Programme Report*. – Paris: UNESCO Publishing, 2018. – 96 p.
9. UNWTO. *Tourism and Soft Power*. – Madrid: World Tourism Organization, 2021. – 74 p.
10. World Bank. *Tourism for Development Report*. – Washington DC: World Bank Publications, 2020. – 168 p.
11. World Economic Forum. *Travel and Tourism Competitiveness Report*. – Geneva: WEF, 2019. – 310 p.
12. European Commission. *European Tourism Transition Pathway*. – Brussels: European Commission, 2022. – 98 p.
13. UNWTO. *World Tourism Barometer*. – Madrid: UNWTO, 2023. – 56 p.

14. World Bank. *Global Economic Prospects: Tourism and Services Recovery Analysis*. – Washington DC: World Bank, 2023. – 220 p.

THE IMPACT OF TOURISM ON INTERNATIONAL RELATIONS IN AZERBAIJAN

Elshan Mikayil Gasimli
Azerbaijan Tourism and Management University, PhD student

SUMMARY

This article examines the impact of tourism on the development of Azerbaijan's international relations during the period 2015–2025. The study argues that tourism is not only an economic sector but also plays a significant role in shaping the country's international image, enhancing its soft power potential, and strengthening public and economic diplomacy. The paper analyzes the main directions of Azerbaijan's tourism policy, the role of tourism in national development strategies, visa liberalization, and the development of transport and hospitality infrastructure. It also highlights the organization of international mega-events and the expansion of cooperation with international organizations. Special attention is given to events such as the European Games, Formula 1 races, and various international cultural and sporting events, which have contributed to increasing Azerbaijan's global visibility, expanding tourist inflows, and strengthening its positive international image. The findings indicate that tourism creates favorable conditions for strengthening bilateral and multilateral relations, deepening cultural ties, and expanding investment and service export opportunities. Ultimately, when strategically and sustainably managed, tourism serves as an effective tool for achieving Azerbaijan's foreign policy priorities, enhancing international cooperation networks, and improving the country's global competitiveness.

Keywords: *tourism diplomacy, soft power, public diplomacy, economic diplomacy, international relations, Azerbaijan.*

ВЛИЯНИЕ ТУРИЗМА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СВЯЗИ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ

Эльшан Микаил Гасымлы
*Азербайджанский Университет Туризма и
Менеджмента, докторант
E-mail: elshen99919@gmail.com*

РЕЗЮМЕ

В данной статье исследуется влияние туризма на развитие международных связей Азербайджана в период 2015–2025 годов. Обосновывается, что туризм является не только отраслью экономики, но и играет важную роль в формировании международного имиджа страны, расширении потенциала «мягкой силы», а также в укреплении публичной и экономической дипломатии. В статье анализируются основные направления туристической политики Азербайджана, роль туризма в национальных стратегиях развития, либерализация визового режима, развитие транспортной и гостиничной инфраструктуры.

Особое внимание уделяется проведению международных мегасобытий и расширению сотрудничества с международными организациями. Подчеркивается значение таких мероприятий, как Европейские игры, гонки Формулы-1, а также международные культурные и спортивные события, которые способствовали повышению глобальной узнаваемости Азербайджана, увеличению туристических потоков и укреплению его позитивного международного имиджа. Результаты исследования показывают, что туризм создает благоприятные условия для укрепления двусторонних и многосторонних отношений, углубления культурных связей, а также расширения инвестиционных возможностей и экспорта услуг. В заключение отмечается, что при стратегическом и устойчивом управлении туризм может выступать эффективным и неконфликтным инструментом реализации внешнеполитических приоритетов Азербайджана, расширения международного сотрудничества и повышения глобальной конкурентоспособности страны.

Ключевые слова: туристическая дипломатия, мягкая сила, публичная дипломатия, экономическая дипломатия, международные отношения, Азербайджан.

*Рəyçisi: Siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Quluzadə Aysel
Məqalə redaksiyaya daxil olub: 01.02.2026
Çapa qəbul olunub: 14.02.2026*

*The date of the admission of the article
to the editorial office: 01.02.2026
Accepted for publication: 14.02.2026*